

УДК 811.111:811.161

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXV-16>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ ПІДХІД У ПЕРЕКЛАДІ: ВІД АНАЛІЗУ ТЕРМІНІВ ДО РЕКОНСТРУКЦІЇ МЕНТАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ

Піскунов Олександр

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської та слов'янської філології
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID: 0000-0002-7176-7423

Роман Вікторія

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської та слов'янської філології
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
ORCID ID: 0000-0003-3468-1062

У статті розглянуто проблему перекладу суспільно-політичних термінів з англійської на українську мову крізь призму зіставного аналізу. Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері перекладознавства, питання порівняння цілісних термінологічних систем двох мов та виявлення їхніх структурних, семантичних і когнітивних особливостей залишається недостатньо вивченим. Актуальність роботи зумовлена тим, що точність і адекватність перекладу в суспільно-політичній сфері має вирішальне значення для збереження змісту й комунікативного ефекту тексту. Метою дослідження є здійснення порівняльного аналізу англо-українських суспільно-політичних термінів задля визначення їх паралелей і розбіжностей, а також формування оптимальних перекладацьких стратегій.

Для досягнення цієї мети застосовано низку методів: порівняльний, дескриптивний, контекстуальний, компонентний, концептуальний і прагматичний аналіз. У статті акцентовується увага на ролі ментальної моделі перекладача, яка виступає «третьою системою» у процесі перекладу та дозволяє інтегрувати знання автора, перекладача й реципієнта. Дослідження передбачає реконструкцію ментальних моделей перекладача. Показано, що саме індивідуальні когнітивні стратегії, досвід і прагматичні орієнтири перекладача визначають точність передачі смислу.

Особлива увага приділяється труднощам, пов'язаним із багатозначністю термінів, їх семантичною диференціацією та культурними особливостями. Зроблено висновок, що зіставний аналіз має не лише теоретичну, а й практичну цінність: він дозволяє визначати закономірності перекладу, вдосконалювати методи навчання та формувати більш ефективні стратегії роботи з термінологічними системами. Таким чином, комплексний підхід до аналізу суспільно-політичних термінів сприяє підвищенню якості та адекватності перекладу.

Ключові слова: зіставний аналіз, суспільно-політичні терміни, перекладацькі стратегії, ментальні моделі, когнітивні стратегії, семантична диференціація, термінологічні системи.

Piskunov Oleksandr

Candidate of Philology, Associate Professor at the
Department of Germanic and Slavonic Linguistics
State Higher Educational Institution "Donbas State Pedagogical University"

Roman Viktoriia

Candidate of Philology, PhD, Associate Professor at the
Department of Germanic and Slavonic Linguistics
State Higher Educational Institution "Donbas State Pedagogical University"

**A COMPARATIVE APPROACH IN TRANSLATION: FROM TERM ANALYSIS TO
THE RECONSTRUCTION OF MENTAL MODELS**

The article explores the problem of translating socio-political terminology from English into Ukrainian within the framework of comparative analysis. Despite a considerable body of research in the field of translation studies, the issue of comparing the integrated terminological systems of the two languages and identifying their structural, semantic, and cognitive features remains insufficiently explored. The relevance of this study is determined by the fact that accuracy and adequacy in translating socio-political texts are crucial for preserving both the content and the communicative effect of the text.

The aim of the research is to conduct a comparative analysis of English-Ukrainian socio-political terms in order to identify their parallels and divergences, as well as to develop optimal translation strategies. To achieve this aim, a range of methods was employed: comparative, descriptive, contextual, componential, conceptual, and pragmatic analyses.

The article emphasizes the role of the translator's mental model, which functions as a "third system" in the translation process and allows the integration of the knowledge of the author, translator, and recipient. The study involves the reconstruction of the translator's mental models. It is demonstrated that individual cognitive strategies, experience, and pragmatic orientations of the translator determine the accuracy of meaning transfer. Special attention is given to difficulties related to term polysemy, semantic differentiation, and cultural peculiarities.

It is concluded that contrastive analysis possesses not only theoretical but also practical value: it enables the identification of translation patterns, improves teaching methods, and facilitates the development of more effective strategies for working with terminological systems. Thus, a comprehensive approach to analyzing socio-political terms contributes to enhancing the quality and adequacy of translation.

Key words: *contrastive analysis, socio-political terms, translation strategies, mental models, cognitive strategies, semantic differentiation, terminological systems.*

Вступ. Незважаючи на численні дослідження у сфері перекладу термінів суспільно-політичних наук, питання порівняння цілих термінологічних систем двох мов та вивчення їх паралелей і розбіжностей залишається не досить розробленим. Лінгвісти часто обмежуються аналізом окремих термінів, не завжди враховуючи глибші структурні відмінності між мовними системами. Такі поодинокі розбіжності можуть бути лише «зовнішнім сигналом» складніших внутрішніх відмінностей у межах цілих термінологічних систем.

Актуальність дослідження полягає в тому, що, незважаючи на численні праці з перекладу суспільно-політичних термінів, питання порівняння цілісних термінологічних систем двох мов залишається недостатньо вивченим. Більшість лінгвістів обмежуються аналізом окремих термінів, не враховуючи глибші структурні та когнітивні відмінності між мовами. Для точного та адекватного перекладу важливо досліджувати не лише окремі слова,

а й ширшу систему концептів, яку вони передають, урахувуючи семантичні, стилістичні, культурні та когнітивні аспекти.

Мета та завдання дослідження – здійснити порівняльний аналіз англо-українських суспільно-політичних термінів з метою виявлення їхніх структурних, семантичних і когнітивних особливостей, а також визначення оптимальних перекладацьких стратегій для забезпечення точності та адекватності перекладу. Для досягнення поставленої мети стаття передбачає розв’язання таких **завдань**: проаналізувати наукові підходи до перекладу суспільно-політичних термінів; визначити основні труднощі та роль ментальної моделі перекладача; сформулювати ефективні стратегії перекладу на основі порівняльного аналізу термінологічних систем.

Методи дослідження. У дослідженні використано кілька методів, які забезпечують цілісний аналіз визначної проблеми: порівняльний аналіз, дескриптивний метод, контекстуальний аналіз, компонентний аналіз, концептуальний аналіз, прагматичний аналіз.

Результати та дискусії. Для точного та адекватного перекладу важливо зосереджувати увагу не тільки на окремих термінах, а й на ширшій картині того, як різні мови відображають схожі або відмінні концепти. Це особливо важливо в суспільно-політичній сфері, де кожне слово може мати значний вплив на сприйняття тексту. Порівняльний аналіз перекладів дозволяє виявити закономірності між мовами, краще зрозуміти їхні структурні особливості та забезпечити більш точний, адекватний переклад, який враховує як семантичні, так і стилістичні та культурні нюанси.

Цей метод знаходить підтвердження в численній літературі з теорії перекладу, включаючи роботи таких учених, Ю.О. Жлуктенко [3, с. 85–91], В.І. Карабан [5], Т.Р. Кияк [7] та ін. Вчені наголошують, що порівняльний аналіз є одним із центральних інструментів для дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів перекладу.

Необхідно зазначити дослідження, виконане О.В. Ребрієм [8] і присвячене багатосторонньому аналізу ролі перекладача. О.В. Ребрій розглядає творчість як провідну онтологічну властивість перекладу, виділяє мовоцентричний, текстоцентричний і діяльнісноцентричний виміри творчості; аналізує вербальні засоби, способи і когнітивні механізми реалізації перекладацької творчості. Хоча в цих працях О.В. Ребрій не вживає точні формули «індивідуальні характеристики, цілі, мотиви та установки перекладача», концепція творчості в перекладі, яку він розробляє, передбачає врахування саме індивідуальної позиції перекладача, його когнітивних і мотиваційних установок [там само]. Основним завданням є коректне засвоєння знань та їх передача в найвідповіднішій формі для отримувача перекладу. Тому стає очевидним, що важливими факторами є індивідуальні характеристики, цілі, мотиви та установки самого перекладача. Водночас, для того щоб правильно зрозуміти фразу чи текст, кожна мовна особистість повинна обробити його через свій тезаурус, співвіднести з наявними знаннями і знайти відповідне місце для цього в контексті своєї картини світу. На думку П. Ньюмарка, це означає, що розуміння тексту неможливе без узгодження нової інформації з уже наявними уявленнями, переконаннями та концепціями, що складають інтелектуальну структуру кожної особистості [12].

Для перекладача, який є білінгвом і водночас посередником між культурами, процес значно ускладнюється. Його завдання полягає не тільки в точній передачі змісту оригіналу, але й у зверненні до асоціативно-вербальної системи автора, що відображається в тексті, а також у відтворенні його ментальної моделі та тезаурусу [там само]. Це сприяє глибшому розумінню контексту й концептів, закладених у повідомленні. Крім того, перекладач співвідносить власну ментальну модель зі світом, змальованим у вихідному тексті, та з реальною дійсністю, яку він описує, завдяки чому досягається точність і відповідність перекладу.

За спостереженнями П. Ньюмарка, процес вербалізації здобутих знань і трансформації ментальної моделі в текст (як форму репрезентації знання) передбачає, що перекладач на прагматичному рівні своєї мовної особистості ідентифікує та враховує специфіку тезаурусу й асоціативно-вербальної мережі реципієнта – реального або потенційного [там само]. Зазначений процес вимагає комплексного підходу, що охоплює не лише лексико-граматичні особливості мови, але й культурні та когнітивні чинники, які визначають механізми інтерпретації тексту. Такий етап є методологічно важливим, оскільки лише після його здійснення перекладач здатен створити цільовий текст, максимально адаптований до комунікативних потреб та інтелектуальних можливостей аудиторії. У результаті перекладений текст формується як синтез мовних ресурсів перекладача та модифікованої асоціативно-вербальної структури, зорієнтованої на адресата.

Модель О. Денисенко підкреслює, що процес перекладу – це перетин когнітивних сфер, що містить потенціал для реконструкції ментальної карти автора [2]. Т.П. Андрієнко акцентує увагу на внутрішній когнітивний вимір перекладача, через який він інтерпретує і переносить зміст із однієї культури в іншу [1, с. 498–504; 11, с. 22–230].

Згідно з П. Ньюмарком, у процесі перекладу поряд із ментальними моделями автора й читача виникає ще й проміжна модель, що належить перекладачеві. Її урахування є важливим для досягнення найвищого рівня відповідності між задумом автора та його сприйняттям адресатом. Це реалізується через добір мовних засобів з огляду на контекст, культурні й прагматичні чинники. Вибір певного терміна чи вислову може впливати на інтерпретацію тексту, тому переклад має відображати не лише зміст, а й комунікативний намір автора. Адекватність перекладу забезпечується поєднанням семантичних, стилістичних, культурних і когнітивних аспектів [12].

Ментальна модель перекладача є «третьою системою», що, за припущеннями деяких лінгвістів, а саме О.В. Ребрій (поняття *ментальної моделі перекладача*, розглядаючи її як систему знань, стратегій, когнітивних операцій і перекладацької інтуїції), В.І. Карабан (аналізував ментальні процеси та компетенції перекладача, зокрема у сфері перекладу науково-технічних і суспільно-політичних текстів), Е.Ф. Скороходько (приділяв увагу когнітивним аспектам перекладацької діяльності, роботі зі спеціальною термінологією), П. Ньюмарк (хоч прямо не вводив термін *mental model*, але його концепція «*translator's decision-making*» та «*semantic vs. communicative translation*» фактично стосується ментальних стратегій), забезпечує проміжне відтворення змісту та взаємодію між моделями автора й читача і є суттєвим елементом процесу перекладу [8; 5; 9; 12]. Ментальна модель перекладача виступає проміжним етапом у процесі перекладу, через який здійснюється зіставлення знань, представлених в оригінальному тексті, з тим, що має бути передано в перекладеному повідомленні. Вона функціонує як фільтр, що забезпечує коректну інтерпретацію змісту та його адаптацію до потреб читача, зберігаючи при цьому точність і адекватність відтворення. Завдяки цій проміжній моделі перекладач може виявляти оптимальні відповідності між мовними системами, застосовувати власні когнітивні стратегії та враховувати прагматичні орієнтири, що дозволяє досягти ефективності перекладу та максимально наблизити ментальну модель реципієнта до авторської.

Методику машинного перекладу науково-технічної літератури можна розглядати як протилежний підхід. Вона ґрунтується на чіткому поділі двох етапів – аналізу та синтезу, кожен з яких включає низку операцій, що можуть відрізнятися за складністю залежно від контексту та типу тексту.

За Т. Р. Кияком, у простих випадках аналіз терміна, що підлягає перекладу, обмежується його словниковим визначенням [6 с. 141–150; 7]. Особливо у складних суспільно-політичних

текстах переклад вимагає аналізу контексту та взаємозв'язків між термінами й поняттями. На початкових етапах синтез зводиться до вибору терміна зі словника, проте в більш складних випадках перекладач створює нові терміни, що відтворюють концепт оригіналу і враховують мовні та прагматичні особливості перекладу. Такий підхід сприяє збереженню точності, однозначності та відповідності термінології до вимог спеціалізованого контексту.

Отже, хоча обидва підходи спрямовані на точну передачу знань, вони різняться за методами реалізації. Перший підхід зосереджується на взаємодії ментальних моделей перекладача, що виступає посередником між оригінальним текстом і читачем. Враховуються досвід і компетенції перекладача, а також його здатність адаптувати зміст до контексту й вимог аудиторії, забезпечуючи точність і культурну та комунікативну відповідність перекладу.

Методика машинного перекладу у сфері науково-технічної літератури зосереджена на систематичному аналізі й синтезі термінів. Точне визначення значень термінів у межах спеціалізованої галузі є ключовим елементом. Оскільки один термін може мати кілька варіантів перекладу, перекладач вибирає той, який найбільш точно відтворює концепт оригіналу.

У своїх дослідженнях Т.Р. Кияк довів, що перекласти українською можна будь-який англійський термін, навіть за відсутності його у словниках чи усталеного еквівалента в мові. Це свідчить про важливість не лише використання довідкових джерел, а й здатності перекладача самостійно аналізувати зміст терміна та створювати нові варіанти перекладу в разі потреби. Такий підхід дозволяє коректно відтворювати значення як термінів без готових відповідників, так і тих, що мають кілька варіантів тлумачення, вимагаючи від перекладача гнучкості й уміння адаптувати їх до конкретного контексту [6, с. 141–150; 7].

Аналізуючи завдання методології перекладу термінів, варто відзначити ключову роль точності перекладу в спеціалізованих сферах. Попит на переклади зростає разом із розвитком суспільно-політичної сфери, а прогнози свідчать про подальше збільшення цієї потреби [6, с. 141–150; 7]. Це свідчить про те, що з розвитком глобалізації та міжнародної комунікації зростає потреба в перекладах, особливо в таких ключових сферах, як політика, економіка та право, де важливе не лише відтворення точності, а й адекватна передача специфічних концептів і термінів.

Це спостереження підкреслює важливість ретельного ставлення до точності передавання термінів. Значна частина часу перекладача може витратитися саме на роботу з термінологією, що демонструє складність перекладу технічних і спеціалізованих текстів, де правильний вибір терміна є ключовим для збереження змісту та адекватності оригіналу. Така проблема актуальна як у процесі навчання перекладу, так і в галузі машинного перекладу, де передача термінів нерідко ускладнюється без урахування контексту.

Основні труднощі перекладу постають під час співвіднесення лексичних одиниць двох мов. Навіть якщо їхні значення частково збігаються, семантичний обсяг майже ніколи не є абсолютно однаковим через особливості полісемії кожної мови. Відмінності між словами можуть виявлятися не лише в їхньому основному значенні, а й у поєднаннях з іншими лексемами, синонімах та антонімах. Такий семантичний розрив ускладнює досягнення точності перекладу.

У ході порівняльного аналізу двох мов на основі перекладів ключовими об'єктами дослідження виступають одиниця перекладу та відповідний їй еквівалент. Сам переклад можна розуміти як процес добору мовних ресурсів, що здатні повноцінно передати зміст тексту оригіналу іншою мовою. Таке зіставлення передбачає встановлення відповідників у двох мовах, які найточніше відображають семантичний зміст і комунікативний ефект першотвору.

Вибір виступає центральним у визначенні перекладу як специфічної мовної діяльності, що передбачає перетворення вихідного тексту на текст перекладу з дотриманням основного змістового плану. При цьому окремі елементи інформації оригіналу можуть зазнавати змін, що є невід'ємною частиною перекладацького процесу. Завдання перекладача полягає в підборі мовних засобів, які дозволяють досягти аналогічного комунікативного ефекту для цільової аудиторії, що й текст першотвору.

Основні труднощі перекладу пов'язані не стільки з окремими словами, скільки з відтворенням змісту цілих речень або фраз, адже дослівний переклад не завжди відповідає контексту. Для точного відтворення тексту необхідно розуміти предметну сферу та враховувати особливості термінології у професійній або науковій галузі.

Перекладач повинен розуміти значення термінів і знати, як вони застосовуються в певній галузі. Як зазначають Ю.О. Жлуктенко, В.І. Карабан, Т.Р. Кияк та інші, правильний вибір терміна залежить від розуміння явища та його контексту. Важливо також орієнтуватися в багатозначності термінів, адже одне слово може мати різні значення залежно від контексту [3, с. 85–91; 5; 6. с. 141–150; 7].

Якщо перекладач не є спеціалістом у певній галузі, його філологічна підготовка стає важливим інструментом для успішного виконання завдання. Знання лінгвістичних структур, асоціативних зв'язків між термінологічними морфемами та особливостей афіксальної будови термінів створює основу для вибору найбільш адекватних варіантів перекладу.

Порівняльний аналіз англо-українських наукових перекладів дозволяє виявити слова та терміни, що зазвичай відповідають один одному в обох мовах, і глибше зрозуміти, як різні мови відтворюють однакові або близькі поняття. Подібні дослідження можуть слугувати основою для формування теорії перекладу термінів гуманітарних наук та визначення ефективних стратегій перекладу.

Як зазначає Т.Р. Кияк, цінність зіставного аналізу полягає не лише у виявленні спільних рис мов, а й у розкритті їхніх особливостей, які часто залишаються непомітними під час дослідження окремої мови. Порівняння дозволяє глибше зрозуміти будову та функціонування мовних систем, виявляти загальні закономірності та унікальні явища. Такий підхід також допомагає формулювати точніші висновки щодо семантичних універсалій і розробляти схеми для порівняння різних мов [6 с. 141–150].

Зіставний аналіз є ефективним методом у вивченні мов, оскільки дозволяє глибше розуміти структури обох мов і виявляти особливості, що часто ігноруються традиційними граматичними підходами. Він корисний як у теорії, так і на практиці, зокрема під час навчання перекладу, сприяючи усвідомленню відмінностей і подібностей між мовами та процесів мовної трансформації.

Порівняння мов формує теоретичні основи перекладознавства та вдосконалює методику викладання іноземних мов. Переклад передбачає не лише перенесення лексики, а й відтворення комунікативної функції, смислу та стилю оригіналу. Таким чином, зіставний аналіз виступає важливим інструментом прикладної лінгвістики, дозволяючи виявляти труднощі, особливості та закономірності перенесення тексту між мовами.

За твердженням Т.Р. Кияка, у перекладі необхідно враховувати не лише значення слів, а й культурні, соціальні та психологічні особливості мови, що визначають вибір адекватних еквівалентів. Порівняльний аналіз дозволяє виявляти відповідності між лексичними одиницями та структурами двох мов, водночас зберігаючи стилістичні та емоційні особливості оригіналу. Перекладач працює не лише з окремими словами, а й із цілісними

термінологічними системами, беручи до уваги функціональні та ситуаційні відповідності. Це забезпечує точний переклад і адаптацію тексту до умов іншої мовної культури, порівняльний аналіз у перекладі передбачає глибоке розуміння культурних відмінностей, соціальних норм і комунікативних стратегій кожної мови [6 с. 141–150].

Висновки. Порівняльний аналіз у перекладі також є важливим інструментом для розроблення теоретичних моделей перекладу, які можуть застосовуватися в практиці. Зокрема, це може стосуватися таких аспектів, як пошук найбільш точних еквівалентів для термінів, вибір між прямим перекладом і адаптацією, а також розроблення стратегій перекладу для складних та багатозначних мовних одиниць.

Отже, розвиток наукових і культурних контактів між країнами та потреба в обміні науково-технічною інформацією сприяли формуванню теорії перекладу. Переклад текстів суспільно-політичного спрямування потребує підвищеної точності, оскільки кожне слово може значно впливати на сприйняття змісту. Ключову роль виконує перекладач, який не лише передає зміст оригіналу, а й враховує ментальні моделі та тезаурус як автора, так і реципієнта. Це забезпечує адекватність перекладу з урахуванням культурних, лексичних і прагматичних аспектів. Подальші дослідження наголошують на необхідності порівняльного аналізу термінологічних систем, оскільки навіть схожі за формою терміни можуть мати різне значення в різних мовах.

Література:

1. Андрієнко Т.П. Дискурсотворча діяльність перекладача і фреймове моделювання тексту офіційно-ділового стилю. *Мова і культура*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бурого, 2014. Вип. 17. Т. VII (175). С. 498–504.
2. Денисенко О. Лінгвокогнітивне моделювання процесу перекладу. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/868>
3. Жлуктенко Ю.О., Двухжилов О.В. Проблеми адекватності перекладу. *Теорія і практика перекладу*. Київ : Вища школа, 1981. Вип. 6. С. 85–91.
4. Зубач О.А., Мельничук О.Я. Науково-технічні тексти: перекладознавчий аспект. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Сер: Філологія. Журналістика*. Київ, 2024. Том 35 (74). № 3. Ч. 1. С. 95–101. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/3_2024/part_1/19.pdf
5. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 1: Граматичні труднощі. Флоренція ; Страсбург ; Гранада ; Київ : Tempus, 1997. 317 с.
6. Кияк Т.Р. Науково-технічний переклад (теоретичні та практичні аспекти). *Іноземна філологія*. 1992. № 104. С. 141–150.
7. Кияк Т.Р. Перекладознавство: підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 543 с.
8. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 376 с.
9. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу) : монографія. Київ, 2006. 99 с.
10. Сходинки до перекладу: хрестомат. вид. з перекладознавства = Steps to translation : translation studies reader / уклад. Т.П. Андрієнко. Київ : Вид. Дім Дмитра Бурого, 2015. 311 с.
11. Andrienko T. Lost and found in translation: translation strategies for representing the author's individual style in belles-lettres. *Стиль і переклад* : Зб. наук. праць. Київ, 2016. Вип. 1 (3), С. 220–230.
12. Newmark P. A. Textbook of Translation. Harlow: Pearson Education Limited, 2008. 292 p.

References:

1. Andriienko, T. P. (2014). Dyskursotvorcha diialnist perekladacha i freimove modeliuvannia tekstu ofitsiino-dilovoho styliu [Discourse-creating activity of the translator and frame-based text modeling of official-business style]. *Mova i kultura*, 17, VII(175), 498–504. Kyiv: Dmytro Burago Publishing House [in Ukrainian].
2. Denysenko, O. (n.d.). Linhvokohnityvne modeliuvannia protsesu perekladu [Linguocognitive modeling of the translation process]. Retrieved from: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/868> [in Ukrainian].
3. Zhluktenko, Y. O., & Dvukhzhyllov, O. V. (1981). Problemy adekvatnosti perekladu [Problems of translation adequacy]. *Theory and Practice of Translation*, 6, 85–91. Kyiv: Vyshcha Shkola [in Ukrainian].
4. Zubach, O. A., & Melnychuk, O. Ya. (2024). Naukovo-tekhichni teksty: perekladoznachnyi aspekt [Scientific and technical texts: A translation studies perspective]. *Scientific Notes of Tavria National University named after V. I. Vernadsky. Series: Philology. Journalism*, 35(74)(3), 1, 95–101. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.3.1/17> [in Ukrainian].
5. Karaban, V. I. (1997). Posibnyk-dovidnyk z perekladu anhliiskoi naukovo i tekhnichnoi literatury na ukrainsku movu. Ch. 1: Hramatychni trudnoshchi [Handbook on translating English scientific and technical literature into Ukrainian. Part 1: Grammatical difficulties]. Florence; Strasbourg; Granada; Kyiv: Tempus [in Ukrainian].
6. Kiyak, T. R. (1992). Naukovo-tekhichniyi pereklad (teoretychni ta praktychni aspekty) [Scientific and technical translation (theoretical and practical aspects)]. *Foreign Philology*, 104, 141–150 [in Ukrainian].
7. Kiyak, T. R. (2008). Perekladoznachstvo: pidruchnyk [Translation Studies: Textbook]. Kyiv: Kyiv University Publishing and Printing Center [in Ukrainian].
8. Rebrii, O. V. (2012). Suchasni kontseptsii tvorchosti u perekladi: monohrafiia [Modern concepts of creativity in translation: Monograph]. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University [in Ukrainian].
9. Skorokhodko, E. F. (2006). Termin u naukovomu teksti (do stvorennia terminotsentrychnoi teorii naukovooho dyskursu) [The term in scientific text (toward a term-centric theory of scientific discourse)]: *Monograph*. Kyiv [in Ukrainian].
10. Andriienko, T. P. (Ed.). (2015). Skhodynky do perekladu: khrestomat. vyd. z perekladoznachstva [Steps to translation: Translation studies reader]. Kyiv: Dmytro Burago Publishing House [in Ukrainian].
11. Andrienko, T. (2016). Lost and found in translation: Translation strategies for representing the author's individual style in belles-lettres. *Styl i pereklad: Collection of Scientific Papers*, 1(3), 220–230 [in English].
12. Newmark, P. A. (2008). *Textbook of translation*. Harlow: Pearson Education Limited [in English].

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата надходження статті: 21.09.2025

Дата прийняття статті: 20.10.2025

Опубліковано: 10.12.2025